

**EGZAMIN MATURALNY
OD ROKU SZKOLNEGO 2014/2015**

**JĘZYK ŁEMKOWSKI
POZIOM ROZSZERZONY**

PRZYKŁADOWY ZESTAW ZADAŃ

Czas pracy: 180 minut

GRUDZIEŃ 2013

Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie.

Тема 1. На основі даного фрагменту тексту представ проблем і порозважай над ним. Викорыстай тезу і думкы Олены Дуць-Файфер і однес ся до інчого тексту культуры. Твоя праца повинна чыслити не менше як 300 слів.

Материяльна культура як чынный самоідентифікаціі етнічнэй Лемків

Простор освоєний то тот, котрый єст для нас знаний, безпечный, близкій нам эмоційні, цінный. Створіня такого простору єст основном потребом каждого человека. Без него человек чье ся бездомным і затраченным серед чужого, ворожого світа. [...]

Человек як нероздільна част того простору ідентифікує ся з його вымірами, узнаючы іх за частку свойой достоменности, за факторы, котры го індывідуалізуют в однесіню до обчых і деіндывідуалізуют, уіндетычняют в однесіню до “своіх”, то значыт до тых, котры утожсамляют ся з тым самым простором. Таким способом світ остає поділений выміром “свойскости” і “чужости” на дві сферы, о котры операт ся самоідентифікація человека. Сфера “свойскости” то вшытко тото, з чым ся хтоси ідентифікує, што вызначат границі індывідуальной і збірной особовости, што творит го вкоріненым в простір рідной традиціі. Сфера “чужости” то “антисвіт”, незнаний і ворожий, на фоні котрого одбиват ся позитывна вартіст “свойскости”.

[...]

На базі примет материяльной культуры, дослідники могли стисло вызначыти границі этнографічных груп. Для самых ей творців і ужытковників материяльний вымір рідного культурового простору має не лем значыня бытове, але тіж самовызначаюче. Тот простор де выступує “свій” материяльний знак єст простором, на котрый человек може розшырять свое - “я”, заступуючы го понятъом “мы”, остро протиставленным понятъом “они”, то значыт творці і ужытковники інчых, незнанных і обчых материяльных знаків. Прото освоєний простор то - мож повісти - місце, або территория де люде сут тым самым, інакше бесідуючы, маюч спільну достоменніст. Коли напрымір двоє люди з того самого простору материяльной культуры замініт ся ролями – Павел стане ся Петром, а Петро Павлом, то іх функціонуваня буде можливе. Далі будут ходити в такі самій (або барз подібній) чужі, мешкати в подібній хыжи, істи кыселицю, або чыр. Не затратят ся в хаосі незнанных знаків, котры ждут поза границьом свойскости – в “чужыні”. Прото місця освоєны сут эмоційні близкыма і незаступленыма.

О. Дуць-Файфер, *Материяльна культура як чынный самоідентифікаціі етнічнэй Лемків*, в: „Бесіда”, 4/98, с. 9–12.

Тема 2. Зроб порівнюючу аналіз і інтерпретацію вершів. Твоя праця повинна чыслити не менше як 300 слів.

Мамо

Вы нас колысали
смереків колысаньом
осени і зим надходячых
зосхлы травы полонин
кольорами встаючого дня
отуляли
немовлячы головы
на мягкым волосою
вашы руки крыламі птахів
трепотали
вы не могли нам дати
жменьку бiльше
нич сині очы барвінків
тишыну ватр выгаснених
і тавро боляче
лемківске

Володислав Грабан, *Мамо*, в: ред. П. Трохановскій, *Мамко куп мі книжку*, Nowy Sącz 1995, с. 161.

Мамо

Ты уж одышла од нас Мамо,
Уж неє слова того святого;
Пришол розлуки час невблаганий,
Замолк Твій голос дорогій.

Ты уж не придеш і не запиташ,
Ци в жытю нам іти не тяжко;
Хыбаль в сні іщы до нас завиташ
Сивенька наша Пташко.

Ты уж одышла наша Матусю,
Лем єс в памяти нам остала;
І твоя любов, што нашы души
Сонечком теплым огрівала.

М. Собин, *Мамо* в: ред. О. Дуць-Файфер, *Ци то лем туга ци надія*, Лігниця 2002, с. 128–129.

A series of 25 horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing.

A series of 25 horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)